

Analyse | kraka

22. september 2015

Integrationen i Danmark set i et europæisk perspektiv

Af Kristian Thor Jakobsen og Laurids Münier

I den seneste tid har der været stor fokus på asyl- og integrationspolitikken i Danmark grundet det stigende antal asylansøgere, der ankommer til EU og derved også Danmark. Dette notat ser kort på status for integrationen af udlændinge på det danske arbejdsmarked i et europæisk perspektiv, og i hvor høj grad udlændinge føler, at de tilhører en gruppe, der bliver diskrimineret på baggrund af deres etnicitet eller nationalitet.

- Andelen af befolkningen i Danmark, der var født i udlandet, lå i 2013 på knap 8 pct. Dette placerer Danmark under EU-gennemsnittet på knap 10 pct. og noget under niveauet for bl.a. Norge og Sverige på 14-16 pct.
- I Danmark var beskæftigelsesgraden for udlændinge ca. 12 pct.-point lavere end for personer født i Danmark. Derved har udlændinge i Danmark den tredjelaveste beskæftigelsesgrad blandt de inkluderede EU-lande, når den sættes i forhold til beskæftigelsesgraden for personer i født i det pågældende land.
- En af årsagerne til at Danmark klarer sig relativt dårligt i forhold til udlændinges beskæftigelsesgrad, er, at udenlandske mænd i Danmark har en klart lavere beskæftigelsesgrad sammenlignet med udenlandske mænd i de øvrige EU-lande. Til gengæld klarer de udenlandske kvinder sig udemærket set i lyset af den høje beskæftigelsesgrad for danske kvinder.
- Danmark er et af de EU-lande, hvor færrest udlændinge – godt 10 pct. - føler, at de tilhører en gruppe, der bliver eller har været diskrimineret på baggrund af deres etnicitet eller nationalitet. Dog ligger andelen på nogenlunde det halve i fx Sverige og Norge.

Anbefaling:

- Alt i alt tyder det på, at selvom vi har relativt få udlændinge i Danmark, er vi ikke særligt gode til at få særligt mændene i beskæftigelse. Det indikerer, at de eksisterende ordninger til at få udlændinge i beskæftigelse kan ikke er lige så effektive som ordninger i andre lande, og at alternativer bør overvejes, herunder den aktuelt diskuterede indslusningsløn.

Kontakt

Forskningschef
 Kristian Thor Jakobsen
 Tlf. 3022 6792
 E-mail krj@kraka.org

1. Udlændinge i Danmark

Hvordan klarer Danmark sig?

I den nuværende situation på flygtninge- og asylområdet, hvor et stigende antal flygtninge fra bl.a. Syrien er ankommet til Danmark inden for de seneste par måneder er det relevant at se på, hvordan Danmark klarer sig i forhold til integrationen af immigranter, og om Danmark helt åbenlyst kunne lære noget af andre sammenlignelige lande som fx Sverige.

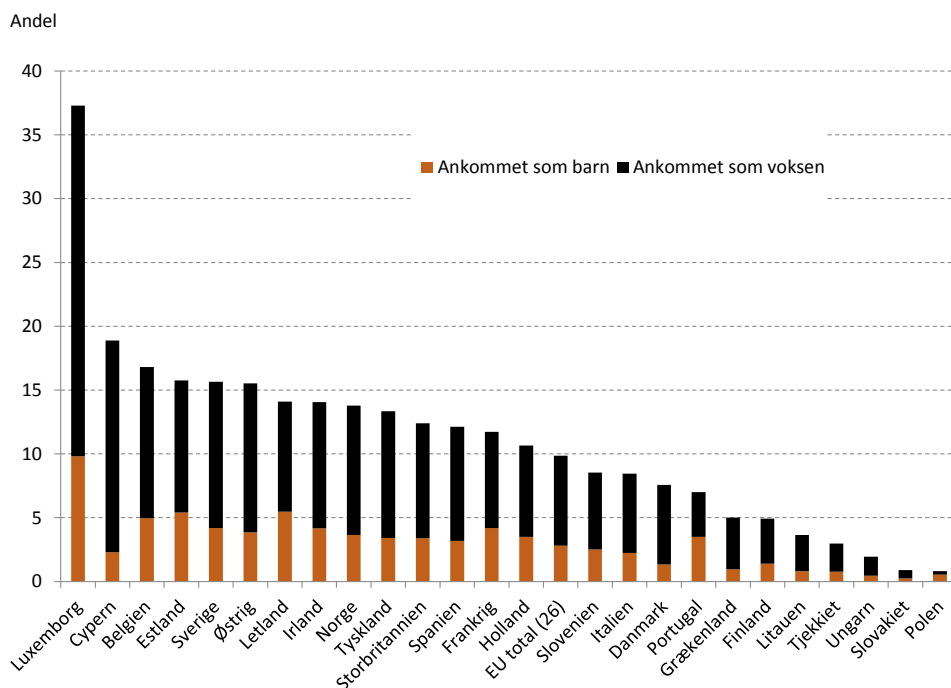
Lav andel af udlændinge i Danmark

I 2013 lå andelen af befolkningen, der var født i udlandet, på knap 8 pct., hvilket placerer Danmark under EU-gennemsnittet på knap 10 pct., jf. Figur 1. Bl.a. Norge og Sverige ligger højere end EU-gennemsnittet med andele på henholdsvis 14 og 16 pct. De øvrige lande med andel under EU-gennemsnittet tilhører stort set udelukkende lande fra Øst- og Syd-europa med undtagelse af Finland.

Også hvis efterkommere indregnes

Hvis efterkommere, altså personer født i landet af forældre med udenlandsk herkomst, medtages i andelen af personer med udenlandsk herkomst, er Danmarks placering stort set uændret, og Danmarks samlede andel ligger stadig under EU-gennemsnittet.

Figur 1 Andel af befolkningen, der er født i udlandet, 2013

Anm.: [Tekst]
 Kilde: OECD Indicators of Immigrant Integration 2015

2. Beskæftigelsesstatus blandt udlændinge

Stor negativ forskel i beskæftigelsen mellem udlændinge og danskere

I Danmark var beskæftigelsesgraden for udlændinge ca. 12 pct.point lavere end for personer født i Danmark, jf. Figur 2.¹ Derved har udlændinge i Danmark den tredjelaveste beskæftigelsesgrad blandt de inkluderede EU-lande, når den sættes i forhold til beskæftigelsesgraden for personer født i det pågældende land. Dette skyldes bl.a. at Danmark har en relativ høj beskæftigelsesgrad blandt personer født i landet sammenlignet med andre EU-lande.²

Udenlandske mænd klarer sig særligt dårligt

En af årsagerne til, at Danmark klarer sig relativt dårligt i forhold til udlændinges beskæftigelsesgrad, er, at udenlandske mænd i Danmark har en klart lavere beskæftigelsesgrad sammenlignet mænd født i Danmark. Faktisk er Danmark det land, hvor den negative forskel mellem mænd født uden for og i Danmark er størst. I langt de fleste af de lande, hvor udlændinge har en lavere beskæftigelsesgrad end personer født i landet, er forskellen for mænd markant mindre. Dette gælder for bl.a. Norge, Tyskland og Finland.

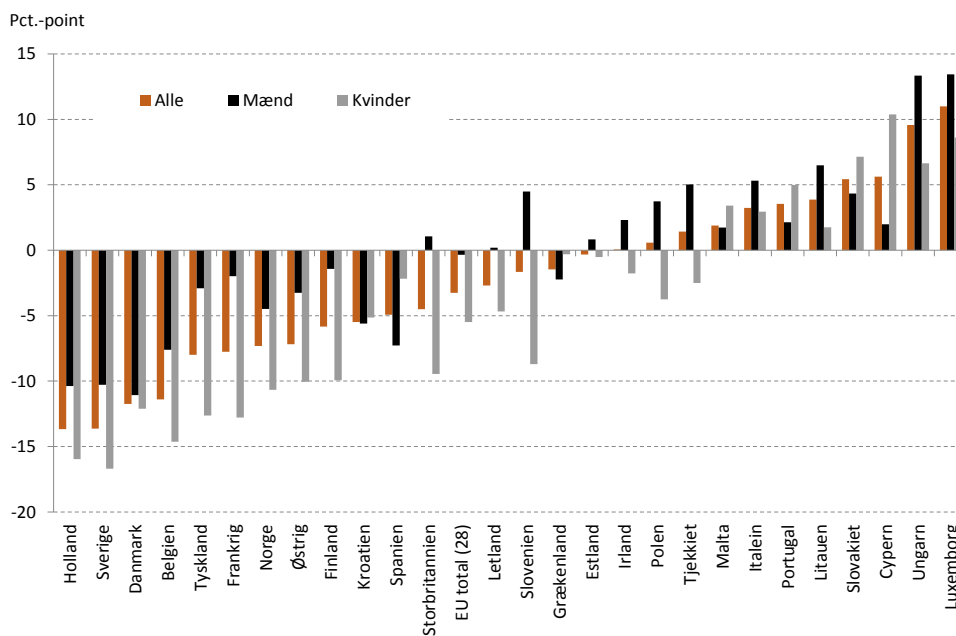
Kvinder også i den lavere ende

Modsat er udenlandske kvinder i Danmark tættere på beskæftigelsesgrad for kvinder født i Danmark sammenlignet med fx Sverige og Tyskland. Sammenlignet med EU-gennemsnittet på 65 pct. har udenlandske kvinder i Danmark har en højere beskæftigelsesgrad med ca. 70 pct. Så mens den lavere beskæftigelsesgrad for udlændinge i en lang række primært skyldes en relativ lav beskæftigelsesgrad blandt udenlandske kvinder, skal der i Danmark ske et mere samlet løft for at reducere forskellen.

¹ Når integrationen af udenlandske borgere sammenlignes mellem udvalgte (vestlige) lande, er det vigtigt at tage højde for sammensætningen af de udenlandske borgere i de enkelte lande. Fx har udenlandske borgere i Estland andre oprindelseslande end udenlandske borgere i Danmark. Derudover kan forskelle i alder, uddannelsesbaggrund, familiemønstre mv. blandt de udenlandske borgere i de enkelte lande også bidrage til at forklare eventuelle forskelle i fx udlændinges beskæftigelsesfrekvens i det enkelte land. Det kan således ikke udelukkes, at noget af forskellen i beskæftigelsesgrad er forårsaget af forskelle i sammensætningen af gruppen af udlændinge.

² Hvis beskæftigelsesgraden for udlændinge sammenlignes direkte, placerer Danmark sig lige omkring EU-gennemsnittet.

Figur 2 Forskel i beskæftigelsesgrad mellem personer født i og uden for landet, 2012-13

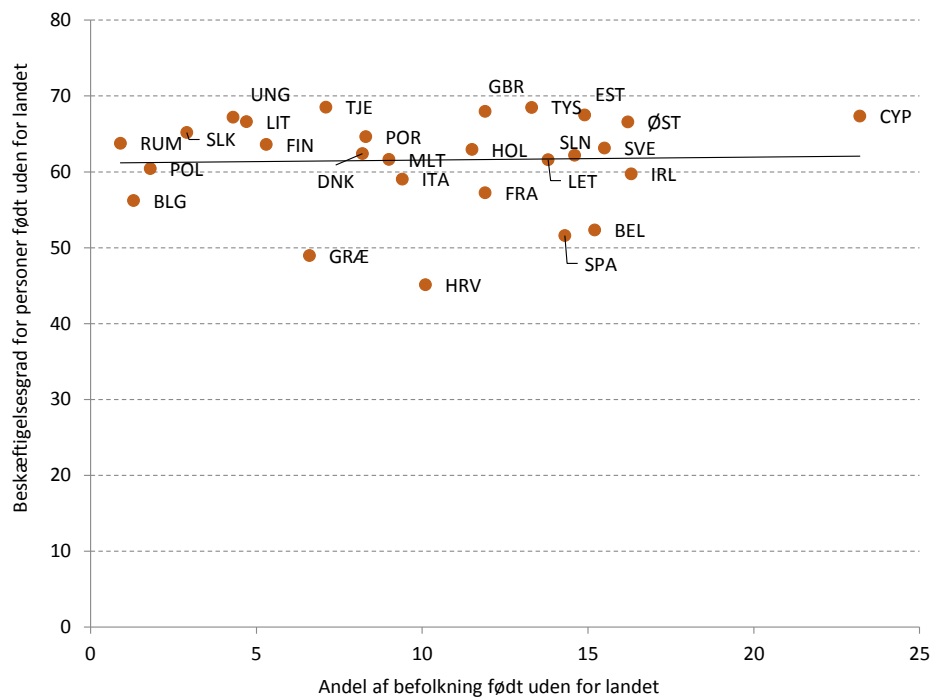

Anm.: [Tekst]
 Kilde: OECD Indicators of Immigrant Integration 2015

Ingen sammenhæng mellem andel af udlændinge og deres beskæftigelse

Beskæftigelsesgraden blandt udlændinge afhænger ikke af, hvor stor andelen af udlændinge er i det pågældende land, jf. Figur 3. Og modsat tyder det ikke på, at lande med relativt høje beskæftigelsesgrader blandt udlændinge i højere grad tiltrækker udlændinge.

Figur 3 Sammenhæng mellem andel af befolkning, der er født uden for landet og beskæftigelsesgraden for disse personer

Anm.: Luxemborg er udeladt grundet markante afvigelser

Kilde: OECD Indicators of Immigrant Integration 2015

3. Diskrimination af udlændinge

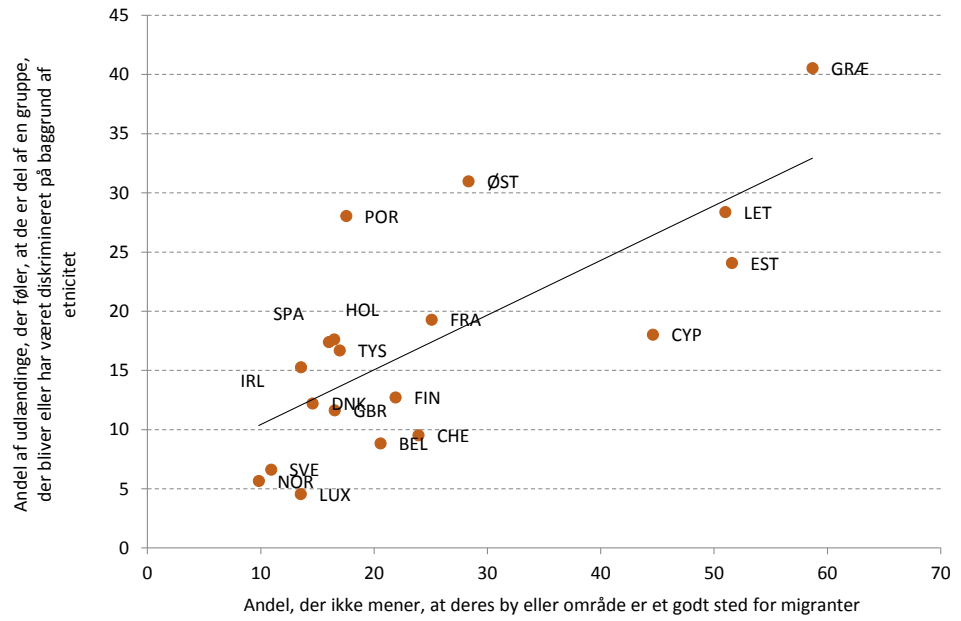
Relativt få føler sig diskrimineret

Danmark er et af de lande, hvor færrest udlændinge – godt 10 pct. - føler, at de tilhører en gruppe, der bliver eller har været diskrimineret på baggrund af deres etnicitet eller nationalitet, jf. Figur 4. Figuren indikerer, at befolkningen i lande, hvor få udlændinge føler sig diskrimineret, også vurderer, at deres by eller område er et godt sted at bo for immigranter.

Men dobbelt så mange som i Norge og Sverige

Andelen af udlændinge, der føler sig diskrimineret, er dog på nogenlunde det halve i Norge og Sverige, mens Danmark stadig ligger noget under EU-gennemsnittet på ca. 17 pct.

Figur 4 Sammenhæng mellem andelen af befolkningen, der ikke mener, at deres by eller område er et godt sted for udlændinge og oplevet diskrimination blandt udlændinge

Anm.: [Tekst]

Kilde: OECD Indicators of Immigrant Integration 2015